

A Kúria a dr. Geri Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bobay Beatrix ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 25.M.4181/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.637.800/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.637.800/2013/4. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezését nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 323.800 (háromszázhuszonháromezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes keresete az alperes által közölt rendes felmondás jogellenességének megállapítására, ennek jogkövetkezményei alkalmazására irányult.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.M.4181/2011/18. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes felmondása jogellenes, így a felperes jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedésével szűnik meg. Kötelezte az alperest a felperes javára végkielégítés, átalánykártérítés, elmaradt munkabér megfizetésére. Marasztalta az alperest a felperes perköltségében és a kereseti illetékben.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes 1994. szeptember 30-án létesített munkaviszonyt a kerületi önkormányzattal pedagógus munkakörben. Az alperes 1997. július 14-én tett nyilatkozatában a felperes továbbfoglalkoztatását vállalta, így 1997. augusztus 29-én a felek munkaszerződést kötöttek matematika-kémia szakos pedagógus munkakörre.

Az alperes 2010. február 25-én a felperest írásbeli figyelmeztetésben részesítette a 2009. november 5-én megtartott egyik óráján tapasztaltak miatt. Ebben felhívta a felperes figyelmét arra, hogy a tanóra anyagát pontosan jelölje meg, azzal foglalkozzon az órán, a tananyag értékelése és ellenőrzése legyen következetes, tartózkodjon a sértésként értelmezhető megjegyzésektől, a tanulókkal kulturált hangnemben, hangerővel beszéljen.

2010. június 21-én rendes felmondást közölt a felperessel. Ebben a munkavégzésével kapcsolatban folyamatosan felmerülő problémákra, a tanulókkal nem megfelelő hangnemben és stílusban történő tárgyalásra, a tanulókkal és a szüleikkel kapcsolatban tett sértő, megalázó megjegyzésekre, órai kiabálásokra, a gyerekekkel szembeni minősíthetetlen hangnemre, továbbá a szakmai munkával kapcsolatos

problémákra hivatkozott. Példálózva felsorolta a felperes által mondott kifejezéseket, a szakmai munka esetében pedig utalt arra, hogy az órákon nem kizárólag a tananyaggal foglalkozott, a tanmenetnek megfelelően a tananyagot nem jelölte meg, a dolgozatokat határidőre nem javította ki, a tanulók számára ezt nem osztotta ki, és a naplóba való beírás is többször elmaradt. Rögzítették azt is, hogy mindezek miatt többszöri eredménytelen szóbeli és írásbeli figyelemfelhívás, valamint tanulói és szülői panasz történt.

A megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróság a felperes keresetét túlnyomórészt megalapozottnak találta. A végkielégítéskülönbözeti igény körében az 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 25/B. § (5) és (6) bekezdése, és az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 95. § (4) bekezdés d) pontja alapján rögzítette, hogy az alperes által kifizetett 3 havi végkielégítésen felüli további 1 havi végkielégítés jár a felperesnek.

Az Mt. 89. § (1) és (2) bekezdésére és a Pp. 3. § (3) bekezdésére, 8. § (2) bekezdésére, 141. § (6) bekezdésére, 206. § (1) bekezdésére utalással hangsúlyozta, hogy az alperes közvetlen bizonyítékokkal nem tudta igazolni az intézkedésben felhozott indokok valóságát, mivel a szülők az órákon nem voltak jelen. Bizonyíték tehát nem állt rendelkezésre arra, hogy a felperes ténylegesen milyen hangnemben, stílusban tárgyalt a tanulókkal. Kizárólag közvetett bizonyítékokat szolgáltatott az alperes arra, hogy milyen volt a tanmenet, ez megfelelt-e az elvárásoknak vagy sem. Az alperesi igazgató nyilatkozatát nem lehetett bizonyítékként értékelni, csak a fél tényállításaként. Mellőzte a további szülők meghallgatására tett bizonyítási indítvány teljesítését, mert azok ismételten csak közvetett bizonyítékok lettek volna.

Az alperest az Mt. 100. § (4) - (6) bekezdése alapján marasztalta. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 59.Mf.637.800/2013/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyta. Megállapította, hogy a felperes munkaviszonya az alperesnél 2014. február 13-án szűnik meg. Marasztalta az alperest a felperes másodfokú perköltségében és a fellebbezési eljárási illetékben is.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján a tényállást kiegészítette és pontosította. Megállapította, hogy a felperes kémia-matematika szakos tanárként a 2008/2009. tanévben a tantárgya iránt az érdeklődést nem keltette fel, munkamódszere nem volt következetes, a tanórákon nem a tananyaggal foglalkozott, hanem a személyes sérelmeit ismertette. A vele szemben felvetett problémák esetén egyes gyermekek előtt a szüleiket lehozta, illetve a szülői értekezleten ezt a gyermekek esetében tette meg. H.M.-nél és B.V.A. gyermekénél a matematikával szemben szorongás alakult ki. A gyermekekkel ebben az évben kifogásolható stílusban beszélt. A vele szemben felhozott problémák miatt rendkívüli szülői értekezletre is sor került. A 2010. február 25-én kelt figyelmeztetést az alperesi igazgató nemcsak a 2009. november 5-ei

matematika órán tapasztaltak miatt adta ki, hanem a beszédstílus és a szakmai hiányosságok miatt is. A felperes 2010. március 1-jétől 2010. május 2-áig keresőképtelen volt.

Az így kiegészített tényállás mellett is helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes a felmondás valóságát, okszerűségét nem tudta bizonyítani.

Az elsőfokú bíróság a 2012. január 5-én megtartott tárgyaláson a felmondási indokolás pontatlansága miatt felhívta az alperest, hogy annak valamennyi indokára vonatkozóan terjesszen elő részletes tényállításokat és azokra bizonyítási indítványt. Az alperes ennek nem tett eleget, ezért a bizonyítás is csak az általánosság szintjén folyt. A meghallgatott tanúk az érintett 2009/2010. tanév esetében nyilatkozni nem tudtak. Az igazgató által elmondottak csak az alperes személyes előadásaként voltak értékelhetőek.

Az alperesnek konkrét tények és időpontok megjelölésével kellett volna a indokait pontosítani. Ezen időpontok bizonyításából következtetni lehetett volna arra, hogy a problémák a figyelmeztetés után is fennálltak-e, hiszen a megelőző magatartás, esetleges mulasztás a figyelmeztetéssel már szankcionálásra került. A később kiadott rendes felmondás indoka csak abban az esetben lehetett valós és okszerű, ha 2010. február 25-ét követően a felperes a terhére rótt magatartást, hiányosságot ismételten elkövette. Az alperesnek tehát arra kellett volna tényállítást tennie, majd azt bizonyítani, hogy a felperes 2010. május 2-át követően 2010. június 21-éig milyen sérelmezhető magatartást tanúsított, mulasztást követett el. A lefolytatott bizonyítás, de az általa felajánlott is erre alkalmatlan volt, még az alperes személyes előadása sem tartalmazott e vonatkozásban értékelhető adatot. Mindezekre figyelemmel az intézkedés nem volt jogszerűnek tekinthető.

A törvényszék megjegyezte, hogy a Pp. 3. § (5) bekezdésből következően önmagában a közvetett bizonyítás annak meggyőző ereje esetén elfogadható, a kérelmet azért elutasítani nem lehet, mert a bizonyításra köteles fél arra csak közvetetten képes. Adott esetben azonban az alperes osztálynaplóval, annak ellenőrzésével, az igazgató által jelzett szülői levéllel közvetlenül is bizonyíthatott volna. Az alperes fellebbezésében hivatkozott jegyzőkönyvnek sem az iratok között, sem a tárgyalási jegyzőkönyvben nem volt nyoma, így azt értékelési körbe sem lehetett vonni.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján kiegészített és pontosított tényállás, kiegészített jogi indokolás mellett hagyta helyben.

Az alperes felülvizsgálati kérelme - tartalmában - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítására irányult.

Hivatkozása szerint az az Alaptörvény 16. Cikk (1) bekezdésébe ütközik, mely szerint minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és

gondoskodáshoz, továbbá az 1992. évi XXIII. (helyesen XXII.) törvény 89. §-ban szabályozott felmondás, valamint a Pp. 206. § (1) bekezdésben foglalt bizonyításra irányadó szabályokat is sérti.

Az ügyben eljáró elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során az alperes által előadott tényeket nem vette figyelembe, a felajánlott bizonyítást nem folytatta le, így ítélete érdemben nem helytálló, de iratellenes is.

Többször kérte tanúbizonyítás foganatosítását, így indítványozta azon szülő meghallgatását, akinek gyermeke a perbeli iskolába járt, és mint szaktanárhoz a középiskolában hozzá kerültek az alperestől kikerülő gyermekek. Bizonyítani tudta volna ezzel, hogy a felperes nem a szakmai követelményeknek megfelelően végezte a munkáját.

Elutasították azon gyermekek meghallgatására tett indítványát is, akik a tárgybeli időszakban 8. osztályos tanulók voltak, de időközben már nagykorúvá váltak. A tanúkkal bizonyítani tudta volna, hogy a felmondásban szereplő felperes által megvalósított cselekmények alapos okot képeztek a munkaviszony megszüntetésére.

A tanúként meghallgatott B.M., B.V., valamint D.Z. igazgató alátámasztották a felmondásban szereplő okok valóságát.

Bizonyította, hogy a felperes munkaviszonyból származó kötelezettségét megszegte, emiatt figyelmeztetésben is részesült. A táppénzes állományát követően a gyermekekkel ismét minősíthetetlen hangon beszélt, a tananyaggal teljesen lemaradtak, és úgy végezték el az általános iskola 8. osztályát, hogy csak a 7. osztályos anyagig jutottak. Erre is kérték a tanúk meghallgatását, amelyet a bíróság nem foganatosított. Az alperes becsatolta azon jegyzőkönyvet, amely a figyelmeztetést követően kelt, és amelyben a felperes maga is elismerte a felmondásban szereplő okok valóságát. Az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróság mindezen bizonyítékokat figyelmen kívül hagyta.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Nem felel meg tehát a törvényi rendelkezésnek, ha a felülvizsgálati érvelés csak a megsértett jogszabályhelyet jelöli meg, de ahhoz jogi érvelést nem fűz. Ezért nem volt vizsgálat tárgyává tehető a felülvizsgálati kérelemnek az Alaptörvény 16. cikk (1) bekezdésre történő hivatkozása.

A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Ezért a Kúria a jogszabályhely pontos megjelölésével és a jogi érveléssel

alátámasztottan állított, a Pp. 206. § és az Mt. 89. § rendelkezéseinek a megsértését vizsgálhatta.

A perben azonban nem volt megállapítható jogszabálysértésként a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése [Pp. 206. § (1) bekezdés].

A másodfokú bíróság jogszerűen a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, indokolási kötelezettségének eleget téve röviden megemlítette azokat a körülményeket, amelyeket a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, és utalt azokra az okokra, amelyek miatt az alperes által felajánlott bizonyítást mellőzte. E körben a bírói gyakorlatnak megfelelően emelte ki, hogy az alperest a felmondás jogszerűsége bizonyítása [Mt. 89. § (2) bekezdés] vonatkozásában az intézkedés indokaira vonatkozó pontos tényállítások megjelölése mellett annak igazolása is terhelte, hogy a felperesnek felrótt kötelezettségszegések, magatartások tanúsítása 2010. május 2-át követően a felmondás kiadásáig, 2010. június 21-éig is megtörténtek, avagy olyan felróható magatartást tanúsított a felperes, amelyet az írásbeli figyelmeztetésben nem értékeltek. A kétszeres értékelés tilalmába ütközne ugyanis, ha ugyanazon magatartásért írásbeli figyelmeztetéssel és felmondással is élhetne a munkáltató (BH.2005.228.).

A lefolytatott bizonyítás alapján azonban mindezen körülményekre nem volt megalapozott következtetés levonható. A bíróságok helyesen foglaltak állást arról, hogy az alperes törvényes képviselője (igazgató) perbeli nyilatkozata csak a fél előadásának minősül, a meghallgatott szülők pedig tanúként a felmondás alapjául szolgáló időszakra vonatkozóan konkrét tényállításokat tenni nem tudtak.

A felülvizsgálati érvelés ellenére az alperesnek nem volt a már nagykorú gyermekek meghallgatására vonatkozó indítványa, és az általa hivatkozott jegyzőkönyv becsatolására sem került sor, ilyen az iratoknál nem lelhető fel.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta, míg a nem támadott rendelkezését (végkielégítés-különbözetre vonatkozóan) nem érintette.

A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, így az erről szóló határozathozatalt a Kúria mellőzte [Pp. 79. § (1) bekezdés].

Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján köteles a felülvizsgálati eljárási illetéket viselni.

Budapest, 2015. február 4.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő

